

Oslo, 06.09.2026

Innspill til Helsepersonellplan 2040 fra Norsk logopedforbund **Autorisasjon av logopeder**

Logopeder er ikke omtalt i Helsepersonellplan 2040. En viktig årsak til dette er at logopeder fortsatt ikke er en autorisert yrkesgruppe etter helsepersonelloven. Som en nødvendig del av helse- og omsorgstjenesten mener Norsk logopedforbund at det nå er på høy tid at logopeder autoriseres.

Autorisasjon av logopeder ble sist behandlet i Prop. 236 L (2020–2021). Forslaget fikk bred støtte i høringen, men ble vurdert som for tidlig av Helse- og omsorgsdepartementet. Stortinget har senere bedt regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av autorisasjonsordningen (Meld. St. 4), hvor autorisasjon av logopeder skal inngå. Mangelen på logopedtjenester godt dokumentert gjennom flere offentlige rapporter, blant annet gjennom Riksrevisjonens undersøkelse (Dokument 3:12 (2023–2024)) og Rambølls kartlegging for Helsedirektoratet (2025). Det er dokumentert samsvar mellom utdanningens innhold og kompetansebehovene i helse- og omsorgstjenestene.

Logopedi er en selvstendig og internasjonalt anerkjent fagdisiplin, og er definert som egen yrkesgruppe i internasjonale klassifikasjoner (ISCO-08).

Logopedutdanningen i Norge har vært på masternivå siden 2005 og følger europeisk standard. Det utdannes rundt 100 logopeder årlig. Selv om behovet er økende, har ikke antall studieplasser økt.

Utdanningen gir spesialisert helsefaglig kompetanse innen forebygging, utredning, diagnostisering og behandling av språk-, tale-, stemme-, kommunikasjons- og svelgevansker. Ingen annen yrkesgruppe har tilsvarende kompetanse når det gjelder dette.

Det finnes om lag 1 200 logopeder i Norge, og over 500 av disse har refusjonsavtale med Helfo. Staten har med andre ord valgt å innlemme logopeder i helsetjenestens finansieringssystem og behandle dem som helsepersonell i praksis. Likevel er logopeder fortsatt uten autorisasjon og de kvalitetskravene, ansvarsforholdene og sikkerhetsmekanismene som følger med en formell helsepersonellautorisasjon.

I dag er ikke logoped en beskyttet tittel. Det betyr at personer uten godkjent utdanning kan bruke tittelen og tilby logopedtjenester. Dette gir manglende kontroll med kompetanse og kvalitet i tjenesten, og svekker pasientsikkerheten.

Autorisasjon vil gi brukerne bedre klagemuligheter og styrket rettssikkerhet. Dette er særlig viktig fordi logopeder arbeider med tilstander som kan få alvorlige helsemessige konsekvenser. Uten riktig oppfølging av svelgevansker kan konsekvensene være alvorlige og kunne føre til lungebetennelse, underernæring, reinnleggelser og i verste fall for tidlig død.

Logopeder arbeider i både helse- og opplæringssektoren. En autorisasjon vil forankre logopeder tydelig i helselovgivningen, uavhengig av hvilken sektor arbeidsforholdet er organisert under. Dette vil gi myndighetene bedre forutsetninger for planlegging, styring, samordning, finansiering, kontroll og evaluering av logopediske tjenester.

Manglende autorisasjon innebærer at logopeder ikke kan delta i digitale samhandlingsløsninger som helse- og omsorgstjenesten bygger på. Dette fører til dårligere arbeidsflyt, mer

administrasjon, unødvendige forsinkelser og mindre sammenhengende tverrfaglige pasientforløp.

De fleste europeiske land har autorisasjon for logopeder. Manglende autorisasjon svekker harmonisering og mobilitet.

Autorisasjon av logopeder er et kostnadsnøytralt tiltak.

Logopeder er en nødvendig del av helhetlige og sammenhengende pasientforløp. NLF foreslår derfor at logopeder innlemmes i Helsepersonelloven § 48 første ledd.